

NYT om naturbeskyttelsesloven

Juni 2001 – Indrykning nr. 288-298

Indhold

- 288. Ændringer vedr. naturbeskyttelseslovens § 14 m.v.
- 289. Vejledning om administration af internationale naturbeskyttelsesområder
- 290. Danske naturtyper i det europæiske NATURA 2000 netværk
- 291. Vestre Landsrets dom om overtrædelse af naturbeskyttelsesloven (NBLSK § 3) og miljøbeskyttelsesloven
- 292. Højesterets dom om bestemmelsen om beskyttelse af "moser eller lignende" i naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, nr. 2
- 293. Vestre Landsrets dom om Danmarks Sportsfiskerforbunds søgsmålsberettigelse i f.m. Naturstyrelsens tilladelse til udsætning af bævere (NBSKL § 31, stk. 1)
- 294. Miljø- og Energiministeriets tilladelse til at planlægge for en jernbane gennem et internationalt naturbeskyttelsesområde
- 295. Miljø- og energiministernes besvarelse af et spørgsmål om sikring af sårbare naturområder
- 296. Revision af udpegningen af § 3 beskyttede vandløb (NBSKL § 3, stk. 1)
- 297. Tilladelse til udsætning af ikke-hjemmehørende fiskearter (NBSKL § 31)
- 298. Berigtigelse vedr. indrykning nr. 283

288. Ændringer vedr. naturbeskyttelseslovens § 14 m.v.

De i indrykning nr. 287 omtalte ændringer af naturbeskyttelsesloven i f.m. en ny museumslov blev vedtaget den 15. maj 2001, og loven er bekendtgjort som lov nr. 473 af 7. juni 2001.

Ændringerne træder i kraft den 1. jan. 2002.

Lovændringen indebærer

- en delvis ændring af § 14,
- en ny § 14 a,
- en supplerings af § 65, stk. 1 med et ny 2. og 3. punktum,
- indsættelse af en henvisning til § 14 a, stk. 2 i § 78, stk. 4, 1. punktum, således at afgørelser efter § 14 a, stk. 2 kan påklages til Naturklagenævnet og
- indsættelse af § 14, stk. 1 og 2 samt § 14 a, stk. 1 i straffebestemmelsen i § 89, stk. 1, nr. 1.

Den ændrede § 14 har følgende indhold:

"§ 14. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af fortidsminder på havbunden, hvis de befinder sig i territorialfarvandet eller på kontinentalsoklen, dog ikke ud over 24 sømil fra de basislinier, hvorfra bredden af de ydre territorialfarvand måles.

Stk. 2. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af vrage af skibe eller skibsladninger, der må antages at være gået tabt for mere end 100 år siden, hvis de befinder sig i de områder, der er nævnt i stk. 1, i vandløb eller i søer.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren kan bestemme, at vrage af skibe eller andre fartøjer, der er gået tabt for mindre end 100 år siden, skal være omfattet af bestemmelsen i stk. 2.

Stk. 4. Miljø- og energiministeren kan i forbindelse med et anlægsarbejde eller aktivitet på havbunden stille krav om, at den ansvarlige for anlægsarbejdet eller aktiviteten udfører en marinarkæologisk forundersøgelse."

§ 14, stk. 1 og 2 svarer stort set til de hidtidige bestemmelser i § 14, stk. 1 og 2, mens stk. 3 og 4 er nye. Den tidligere § 14, stk. 3 er indarbejdet den ny museumslov (§ 28), således at den overførsel af bestemmelsen til kulturministerens ressort ved kgl. resolution, der er omtalt under punkt A i indrykning nr. 287, mister sit indhold, når lovændringerne træder i kraft den 1. jan. 2002.

Den nye § 14 a har følgende indhold:

"§ 14 a. Findes der under et anlægsarbejde eller en aktivitet på havbunden spor af fortidsminder eller vrage, omfattet af § 14, stk. 1 og 2, skal fundet anmeldes til kulturministeren efter reglerne i museumsloven, og arbejdet skal standses.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren beslutter inden 4 uger fra anmeldelsen, om arbejdet kan fortsætte, eller om det skal være indstillet, indtil der er foretaget en marinarkæologisk undersøgelse. En marinarkæologisk undersøgelse skal gennemføres hurtigst muligt. Der kan fastsættes vilkår for genoptagelsen af arbejdet.

Stk. 3. Udgiften til undersøgelser og evt. sikring af det påtrufne fortidsminde eller vrage afholdes af den ansvarlige for anlægsarbejdet eller aktiviteten."

§ 65, stk. 1 har med det nye 2. og 3. punktum følgende indhold (den nye del er markeret med kursiv):

"§ 65. Miljøministeren kan i særlige tilfælde gøre undtagelse fra bestemmelserne i § 8, stk. 1, § 11, stk., § 12, stk. 1, § 13 og § 14, stk. 1 og 2. Ved behandling af sager vedrørende dispensation fra bestemmelserne i § 14, stk. 1 eller 2, og til brug for beslutning efter § 14 a, stk. 2, kan der indhentes en kulturhistorisk faglig udtalelse fra kulturministeren. Ved meddelelse af dispensation fra § 14, stk. 1 eller 2, kan der stilles vilkår, herunder om, at der for ansøgerens regning skal udføres en marinarkæologisk undersøgelse."

289. Vejledning om administration af internationale naturbeskyttelsesområder

Den i indrykning nr. 204 omtalte vejledning til Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 782 af 1. november 1998 om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder

(EF-habitatområder, EF-fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder) er efter en omfattende høringsprocedure blevet færdiggjort og udsendt.

Vejledningen retter sig primært mod amter og kommuner, der skal planlægge eller administrere miljø- og naturbeskyttelseslovgivning i eller i tilknytning til internationale naturbeskyttelsesområder, hvor den især har relevans for de, der arbejder med planloven, naturbeskyttelsesloven, miljøbeskyttelsesloven, vandløbsloven, okkerloven, vandforsyningsloven og råstofloven.

Vejledningen afløser den foreløbige vejledning om administration af EF-fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder, som blev udsendt i 1996.

Foruden en vejledning til bekendtgørelsen om de udpegede internationale naturbeskyttelsesområder indeholder vejledningen en beskrivelse af implementeringen af habitatdirektivets artikel 12 om beskyttelse af yngle- og rasteplasser for en række dyrearter og artikel 13 om beskyttelse af visse plantearter.

Vejledningen findes på Naturstyrelsens hjemmeside: [Klik her](#) .

Vejledningen suppleres til en vis grad af Europa-Kommissionens vejledning vedr. Habitatdirektivets artikel 6: "The provisions of Article 6 of the 'Habitats' Directive 92/43/EEC".

Vejledningen findes på Kommissionens hjemmeside:
<http://europa.eu.int/comm/environment/nature/legis.htm>

290. Danske naturtyper i det europæiske NATURA 2000 netværk

EF-habitatområderne tilsigter bl.a. at bevare bestemte naturtyper. De danske habitatområder indgår i et net af områder i hele EU. Nettet kaldes NATURA 2000 og er under opbygning.

I tilslutning til den i indrykning nr. 237 omtalte "Fortolkningsmanual til danske naturtyper omfattet af EF-habitatdirektivets bilag I" er nu udsendt "Danske naturtyper i det europæiske NATURA 2000 netværk" (Miljø- og Energiministeriet/Naturstyrelsen, 2000). Gennem fotos, korte beskrivelser af naturtyperne og eksempler på forekomster i Danmark præsenteres de relevante ca. 60 danske naturtyper her.

291. Vestre Landsrets dom om overtrædelse af naturbeskyttelsesloven (NBLSK § 3) og miljøbeskyttelsesloven

En campingplads-ejer havde smidt kalk i en af naturbeskyttelseslovens § 3 omfattet sø for at bekæmpe algevækst, idet ejeren som følge af campingvirksomheden var bange for, at der skulle blive nedlagt badeforbud i søen, hvor der af stadsdyrlægen hver 14. dag blev taget prøver af hensyn til de badende. Kalken blev udbragt om natten, angiveligt for ikke at genere de badende gæster.

Gennem vidneforklaringer var det oplyst, at søens alkalinitet og PH-værdi var væsentligt højere, før der blev tilført søen kalk. Farvetallet var også stadig forhøjet og var senest den 16. december 1993 målt til 40 mg PT/l. Amtet havde da tilført søen grundvand i 9 måneder og havde herved udskiftet 1/3 af søens vand.

Søen var unik på grund af forekomst af gulgrøn brasenføde, der er truet på nationalt og internationalt plan.

I præmisserne til dommen, hvorefter campingplads-ejeren ligesom efter byretsdommen blev fundet skyldig i at have overtrådt bl.a. naturbeskyttelsesloven, hedder det bl.a.:

"Det tiltrædes, at det er lagt til grund, at tiltalte har udvist grov uagtsomhed, og at hun ved kalktilførslen har tilsigtet at opnå en økonomisk fordel. Straffen fastsættes derfor tillige efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, nr. 2 og naturbeskyttelseslovens § 89, stk. 2, nr. 2

Bøden findes efter forholdets hele karakter at burde fastsættes til 15.000 kr. med forvandlingsstraf som anført nedenfor."

Kommentar : Forvandlingsstraffen blev fastsat til hæfte i 14 dage. Hæftestraf er i mellemtiden blevet afskaffet.

Uanset, at dommen er fra 1994, er Naturstyrelsen først blevet opmærksom på den for nylig. Naturstyrelsen benytter derfor lejligheden til på ny at opfordre amterne til at indsende domme – også underretsdomme – til styrelsen, således at dommene via Nyt om Naturbeskyttelsesloven kan blive gjort tilgængelige for alle amter m.fl., idet styrelsen normalt – uden en sådan orientering – kun får kendskab til domme, hvori styrelsen selv på den ene eller anden måde har været indblandet i sagen.

(Vestre Landsrets dom af 9. marts 1994 i ankesag S-1651-9/3, SNS j.nr. 2001-4314/9-0001)

292. Højesterets dom om bestemmelsen om beskyttelse af "moser eller lignende" i naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, nr. 2

Sagen drejede sig om, hvorvidt et areal i en skov bevokset med beplantede asketræer (hvilket ikke blev bestridt), og hvis bundvegetation ubestridt var karakteristisk for moser, var omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, nr. 2 og derfor ikke kunne udnyttes på sædvanlig forstlig måde.

Det pågældende amt havde fastslået, at arealet var omfattet af beskyttelsen og havde afslået at give tilladelse til skovhugst. Denne afgørelse havde Naturklagenævnet stadfæstet. Vestre Landsret havde herefter frifundet Naturklagenævnet i en af skovejeren mod nævnet anlagt sag. Denne dom (10. afd. af 26. juni 1997) havde skovejeren anket til Højesteret.

I præmisserne til Højesterets dom, der i overensstemmelse med skovejerens principale påstand fastslog, at det pågældende areal ikke var en beskyttet mose eller lignende i relation til naturbeskyttelseslovens § 3, heddet det:

"I forarbejderne til naturbeskyttelsesloven udtales, at "træbevoksede moseområder, hvor vegetationen er opstået naturligt," er omfattet af begrebet "moser og lignende" i lovens § 3, stk. 2, nr. 2, jf. Folketingstidende 1991/92, tillæg A, sp. 1429. Denne udtalelse må efter naturlig læsemåde forstås således, at et areal, som er bevokset med plantede træer, ikke er omfattet af begrebet "moser og lignende", selv om arealet i øvrigt efter de botaniske forhold m.v. opfylder de angivne kriteriet herfor. Denne forståelse bestyrkes af den efterfølgende udtalelse samme sted i forarbejderne om afgrænsningen af moser over for andre arealtyper, hvor det siges, at der som regel vil være markant synlige forskelle i forhold til bl.a. "dyrkede arealer", "tilplantede skovarealer" og "arealer, der er i omdrift (under plov)".

Forarbejderne til § 43, stk. 2, i den tidligere naturfredningslov taler ligeledes for den nævnte forståelse af "moser og lignende". Beskyttelsen af visse naturtyper blev udvidet til at omfatte

"moser" ved lov nr. 219 af 24. maj 1978 om ændring af naturfredningsloven. I bemærkningerne til lovforslaget anføres, at begrebet moser omfatter "udyrkede områder", og det bemærkes, at afgrænsningen af områderne ret let vil kunne foretages topografisk "som grænsen til f.eks. dyrkede områder", jf. Folketingstidende 1977/78, tillæg A, sp. 2635. Naturfredningslovens § 43 blev i 1992 ophævet og erstattet af bestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 3. Der er ikke i forarbejderne til naturbeskyttelseslovens § 3 holdepunkter for, at det for så vidt angår moser var tilsigtet at opgive sondringen mellem udyrkede og dyrkede områder.

I forarbejderne til naturbeskyttelsesloven anføres endvidere (Folketingstidende 1991/92, tillæg A, sp. 1429): "Begrebet "moser og lignende" i lovforslagets forstand omfatter således udyrkede eller ekstensivt udnyttede områder" Udtrykket "ekstensivt udnyttede områder" må efter sammenhængen antages alene at sigte til det tidligere i lovbemærkningerne anførte om ekstensiv græsning og normal forstlig udnyttelse af naturligt opstået træbevoksning og kan derfor ikke antages at omfatte tilplantede skovarealer, selv om disse i en vis forstand – sammenlignet med eksempelvis landbrugsmæssig udnyttede arealer – kan anses for ekstensivt udnyttede arealer. Hertil kommer, at tilplantede skovarealer, der drives på sædvanlig måde, ikke kan anses for undergivet ekstensiv skovdrift, jf. skønsmændenes besvarelse af spørgsmål 1.c og 3.a.

Det er ubestridt, at de omhandlede arealer i Skov er bevokset med plantede asketræer, og at arealerne er i almindelig omdrift. Efter det anførte kan arealerne herefter ikke anses for omfattet af begrebet "moser og lignende" i naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, nr. 2.

Højesteret tager derfor principale påstand til følge."

Kommentar : Det er vigtigt at understrege, at dommen kun er relevant for "moser", hvor træerne er plantede, og arealet er i almindelig skovbrugsmæssig omdrift. Hvor denne betingelse ikke er opfyldt, kan skovejeren naturligvis ikke "udtage" området af beskyttelsen ved at plante træer på det, idet en beplantning som et indgreb i det beskyttede område ikke kan ske uden tilladelse fra amtet efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 3.

Ovennævnte har fået et markant udtryk i Naturklagenævnets afgørelse af 29. maj 2001 (j.nr. 97-131/700-052, SNS j.nr. 2001-4312/0-001), der drejede sig om en lodsejers klage over amtets afslag på en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til bibeholdelse af en vej, der var etableret gennem et moseareal i en skov med påbud om reetablering af mosearealet.

I sagen gjorde lodsejeren gældende både, at der ikke var tale om en mose, og at mosen –hvis arealet blev anset som en sådan – ikke var omfattet af § 3, fordi træerne på den var plantede. I klagenævnets afgørelse (truffet af 9 medlemmer), der skete efter besigtelse, er anført bl.a. følgende:

"Naturklagenævnet finder på grundlag af besigtelsen, at arealet med den anlagte vej må betegnes som et lavtliggende og vådt område. Efter nævnets opfattelse er der desuden ikke rejst en berettiget tvivl om amtets registrering og vurdering af områdets vegetation om typisk for et moseområde.

På denne baggrund finder nævnet, at arealet må betegnes som en mose.

Vurderingen af, om mosearealet er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, afhænger herefter af, om træerne på arealet må anses for at være plantede, herunder opstået ved selvfor yngelse som led i almindeligt skovdrift, eller om træbevoksningen er opstået naturligt.

Naturklagenævnet lægger til grund, at det ikke er sædvanligt i Danmark at plante birketræer som led i almindelig skovdrift. Endvidere må bevoksningen anses for at være uden forstlig værdi af betydning. Det forhold, at en række af træerne fremstår som værende af samme alder, er ikke i sig selv udtryk for, at træerne på arealet er plantet, idet ensartetheden kan være fremkommet ved senere udtyndning. Det er ikke uanmindeligt, at der indfinder sig vedplanter i et moseområde, der ikke længere bliver afgræsset.

Naturklagenævnet finder det herefter mest sandsynligt – også på baggrund af skovdisstiktets udtalelse – at træbevoksningen er opstået naturligt. Efter en samlet vurdering af sagen, herunder på grundlag af besigtigelsen, finder Naturklagenævnet således, at arealet, hvorpå kørevejen er etableret, er omfattet af beskyttelsen i naturbeskyttelseslovens § 3 som "mose eller ligende".

Nævnet finder endvidere, at den anlagte vej indebærer en ændring af mosens tilstand og medfører en væsentlig forringelse af områdets naturmæssige værdi. Der foreligger efter Naturklagenævnets opfattelse ikke sådanne særlige forhold i sagen, der kan begrunde, at der meddeles en dispensation til den anlagte vej gennem et moseområde. Den omstændighed, at amtet har meddelt tilladelse til opførelse af et nyt beboelseshus og et værksted i skoven er ikke tilstrækkelig til, at der kan meddeles dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til etablering af en vej gennem mosearealet.

På denne baggrund stadfæster Naturklagenævnet hermed Amts afgørelse. Fristen for fjernelse af det påfyldte matriale fra det areal, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, fastsættes til den 1. oktober 2001. Matrialet skal placeres uden for arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 16. Amtet skal have forelagt et projekt for reetableringen og skal underrettes, inden arbejdet iværksættes".

(Højesterets dom af 21. marts 2001 i sag I 380/1997, SNS j.nr. 2001-4319-0004).

293. Vestre Landsrets dom om Danmarks Sportsfiskerforbunds søgsmålsberettigelse i f.m. Naturstyrelsens tilladelse til udsætning af bævere (NBSKL § 31, stk. 1

Den 17. august 1999 meddelte Naturstyrelsen jf. indrykning nr. 236 tilladelse i h.t. naturbeskyttelseslovens § 31, stk. 1 til udsætning af europæiske bævere i Danmark.

Denne tilladelse blev meddelt, efter at Ringkøbing Amt den 13. april havde meddelt Naturstyrelsen dispensation til at udsætte bævere i områder ved Omme Å og Flynder Å, en dispensation der ved en afgørelse af 22. sept. 1999 af Naturklagenævnet blev ændret til afslag f.s.v. angik Omme Å og en stadfæstelse vedr. Flynder Å, dog på ændrede vilkår.

Danmarks Sportsfiskerforbund (sagsøger 1) og Lemvig og Omegns Sportsfiskerforening (sagsøger 2) anlagde herefter sag ved Vestre Landsret mod Naturstyrelsen (sagsøgte 1) og Naturklagenævnet (sagsøgte 2) med påstande om bl.a., at Naturstyrelsen skulle anerkende at tilladelsen af 19. aug. 1999 var ugyldig (påstand 1), og at styrelsen var forpligtet til at sikre, at de udsatte bævere og deres afkom blev indfanget (påstand 2) (samt at Naturklagenævnets skulle anerkende, at dets afgørelse af 22. sept. 1999 var ugyldig).

Kammeradvokaten nedlagde på Naturstyrelsens vegne påstand om principalt afvisning, og landsretten bestemte, at denne påstand skulle være genstand for særskilt forhandling.

I dommen, der gav sagsøgerne medhold i, at sagen over for Naturstyrelsen skulle fremmes i realiteten og således ikke afvises, gjorde sagsøger 1 bl.a. gældende at; Forbundet havde en væsentlig interesse i at få prøvet afgørelsen af 17. august 1999 og dermed søgsmålskompetence. Sagsøgte 1's afgørelse om at genindføre bæveren i Danmark var meddelt efter bemyndigelse i henhold til naturbeskyttelseslovens § 31, stk. 1. Efter naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 4, kunne afgørelsen ikke påklages til anden administrativ myndighed, og der kunne derfor ske domstolsprøvelse af afgørelsen.

Heroverfor gjorde sagsøgte 1 (Naturstyrelsen) bl.a. gældende, at sagsøgerne ikke havde en konkret, væsentlig og individuel interesse i at få prøvet den af sagsøgte 1 truffne afgørelse om at genindføre bæveren i Danmark. Denne afgørelse var udtryk for en principiel stillingtagen til, om bæveren skulle søges genindført i Danmark. Da bæveren i givet fald skulle udsættes i områder, som var omfattet af bestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 3, tilkom det ikke sagsøgte 1, men derimod amtet og som klageinstans sagsøgte 2 at tage stilling til, om bæveren kunne udsættes i det pågældende områder. Det tilkom i medfør af naturbeskyttelsesloven i almindelighed naturbeskyttelsesmyndighederne, herunder sagsøgte 1, at varetage de med lovens bestemmelser fastlagte naturbeskyttelseshensyn, jf. naturbeskyttelseslovens § 1. Det påhvilede endvidere i medfør af lovens § 1, stk. 2, nr. 2, disse myndigheder "at forbedre, genoprette eller tilvejebringe områder, der er af betydning for vilde dyr og planter og for landskabelige og kulturhistoriske interesser", og sagsøgte 1's afgørelse om reintroduktion af bæveren var begrundet i disse formål. Sagsøger 1's søgsmål mod sagsøgte 1 måtte antages alene at have til formål at værne medlemmernes interesse i lystfiskeri. Denne interesse, som vel kunne være værnet i relation til afgørelser om udsætning af bævere på konkret udpegede lokaliteter, kunne imidlertid ikke karakteriseres som konkret, væsentlig og individuel i forhold til en generel afgørelse om reintroduktion af bæveren i Danmark.

I dommen hedder det:

"Sagsøgte 1 har i afgørelsen af 17. august 1999 i medfør af naturbeskyttelseslovens § 31, stk. 1, meddelt tilladelse til, at bæveren genindføres i Danmark. Afgørelsen var knyttet til et udkast til udsætningsplan for bævere i Ringkøbing Amt, hvori sagsøgte 1 redegør for og vurderer et konkret projekt om udsætning af bævere i to bestemte områder i Danmark – Omme Å og Flynder Å. Sagsøgte 1's tilladelse til at genindføre bæveren er udtrykkelig meddelt på grundlag af den vurdering af de miljømæssige konsekvenser ved en udsætning af bævere i de to angivne områder, som sagsøgte 1 har foretaget i udkastet til udsætningsplanen.

På denne baggrund findes den af sagsøgte 1 meddelte tilladelse af have en så konkret karakter og en sådan sammenhæng med den dispensation, som Ringkøbing Amt meddelte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 3 til udsætning af bævere i Omme Å og Flynder Å, og som blev stadfæstet af sagsøgte 2 for så vidt angår udsætning af bævere i Flynder Å, at såvel sagsøger 1 som sagsøger 2 har en konkret, væsentlig og individuel interesse i en prøvelse af afgørelsen af 17. august 1999. Da sagsøgerne herefter har den fornødne søgsmålskompetence, fremmes sagen til behandling i realiteten vedrørende sagsøgernes påstand 1 og påstand 2."

(Vestre Landsrets dom af 27. april 2001 i sag B-2612, SNS j.nr. 2001-442-0007)

294. Miljø- og Energiministeriets tilladelse til at planlægge for en jernbane gennem et internationalt naturbeskyttelsesområde

Et amt ansøgte om tilladelse til at planlægge for en jernbane mellem og jf. § 8 i Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 782 af 1. november 1998 om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder.

Jernbanen skulle på en strækning af knap 400 meter forløbe gennem et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvor der ifølge bekendtgørelsens § 3, stk. 2, er forbud mod at planlægge for bl.a. jernbaner.

På baggrund af de foreliggende oplysninger meddelte Miljø- og energiministeren tilladelse til at offentliggøre et forslag til regionplantillæg for en jernbane gennem et Ramsar- og EF-fuglebeskyttelsesområde øst for landevejen fra Tilladelsen blev givet efter § 8 i bekendtgørelsen om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder.

Planforslaget skal udarbejdes under hensyn til de generelle krav til planlægning i internationale naturområder, herunder krav om konsekvensvurdering, jf. bekendtgørelsens § 6, stk. 1 og 2.

Efter udløbet af den offentlige høringsperiode vil ministeriet – hvis amtsrådet anmoder om det – vurdere, om, der kan gives tilladelse til en eventuel endelig vedtagelse af forslaget til regionplantillægget. Vurderingen vil blive foretaget på baggrund af navnlig den udarbejdede redegørelse for påvirkningen af de beskyttede områder og de modtagne høringssvar.

I tilladelsen hedder det om baggrunden for denne bl.a.:

"Efter § 8 i bekendtgørelse nr. 782 af 1. november 1998 om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder kan miljø- og energiministeren i særlige tilfælde og under respekt af EF-habitatdirektivets artikel 6 tillade, at bekendtgørelsens § 3, stk. 2, om forbud mod planlægning fraviges.

Efter bekendtgørelsens § 6, stk. 1, skal der i redegørelsen til planforslag, som kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt, indgå en vurdering af forslagets virkning på området. Viser denne vurdering, at planen vil skade områdets integritet eller forringe dets naturtyper og levesteder for arterne, eller at planen kan medføre forstyrrelser for de arter, området er udpeget for at bevare, kan planen ikke gennemføres, jf. bekendtgørelsens § 6, stk. 2.

Naturstyrelsen har i en udtalelse over sagen af 15. juni 2000 bl.a. anført, at den pågældende strækning af jernbanen på knap 400 meter, som skærer igennem det internationale naturområde, er planlagt langs en eksisterende landevej som en udvidelse af dette tracé. Endvidere vil jernbanen alene berøre arealer, der i dag drives landbrugsmæssigt eller anvendes som haveareal.

Styrelsen vurderer på det foreliggende grundlag umiddelbart ikke, at disse arealer rummer naturtyper eller levesteder for arter, der kan have begrundet udpegningen af det internationale naturområde. Endvidere forventes der næppe at kunne opstå væsentligt øgede barrierevirkninger for de arter, området er udpeget for at beskytte, set i lyset af det eksisterende vejnet, der alternativt vil blive anvendt til en forventet øget godstransport.

Der ses derfor ikke i den konkrete sag i lyset af den aktuelle linieføring at være grundlag for at opretholde forbuddet mod planlægning af en jernbaneforbindelse på den pågældende strækning. Miljø- og energiministeren har på den baggrund ikke fundet grundlag for at modsætte sig, at

forholdene omkring den pågældende strækning af jernbanen belyses nærmere gennem en planlægning.

Miljø- og energiministeren skal i øvrigt henlede amtets opmærksomhed på samlebekendtgørelsens VVM-regler."

(Miljø- og Energiministeriets skrivelse af 23. febr. 2001, j.nr. D 227/300-0003)

295. Miljø- og energiministernes besvarelse af et spørgsmål om sikring af sårbare naturområder

Miljø- og energiministeren har med en skrivelse af 24. febr. 2001 besvaret et spørgsmål fra Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg (sp. nr. 251 – alm. del-bilag 809) om hvordan de sårbare naturområder bliver sikret, når husdyrbrug etableres eller udvides, som følger:

"Efter naturbeskyttelseslovens regler er en række truede naturtyper generelt beskyttet mod aktiviteter, der ændrer naturtilstanden. Flere af de beskyttede naturtyper, f.eks. overdrev, højmoser, fattigkær og heder, er fra naturens side næringsfattige og derfor særligt sårbare overfor især kvælstofpåvirkning.

Med EF-habitat og –fuglebeskyttelsesdirektiverne har Danmark forpligtet sig til at udpege og beskytte en række naturtyper og levesteder for dyre- og plantearter, som er truede/beskyttelsesværdige i Europa. En del af disse naturområder er sårbare over for kvælstof, og nogle, men ikke alle, er tillige omfattet af naturbeskyttelsesloven.

Efter naturbeskyttelseslovens § 3 er der forbud mod at foretage ændringer af tilstanden af en række naturtyper (heder, moser, ferske enge, overdrev, strandenge, søer og vandløb). Dette betyder f.eks., at der ikke må etableres et husdyrbrug inden for et § 3 område.

Også foranstaltninger uden for et § 3 område kan påvirke naturtilstanden i det beskyttede område. Om foranstaltning uden for et beskyttet område er omfattet § 3 afhænger af amtsrådets konkrete og samlede vurdering.

Amtsrådet kan i særlige tilfælde dispensere fra forbudet mod tilstandsændringer. Det betyder, at amtsrådet efter en konkret vurdering kan beslutte, at påvirkningen af det beskyttede naturområde er så lille eller forbigående, at der kan dispenseres fra forbudet mod tilstandsændring, eller at det ansøgte f.eks. vil forbedre naturkvaliteten i området.

Naturbeskyttelsesloven indeholder også andre regler, der beskytter sårbare naturområder, f.eks. reglerne om klitfredningslinier, strandbeskyttelseslinier og å- og søbeskyttelseslinier, ligesom de sårbare naturområder og en beskyttelseszone omkring disse kan sikres ved fredning. Byggeri, der er nødvendigt for landbrugsdriften, reguleres af visse af bestemmelserne om forbud mod bebyggelse inden for beskyttelseslinier.

Hovedprincippet i beskyttelsen af de internationale naturbeskyttelsesområder er, at der ikke må vedtages planer eller gives godkendelser el.lign., der kan forringe områdets naturtyper eller levesteder for arterne. Det betyder, at amtsrådet kun kan vedtage planer og give tilladelser m.v. i helt særlige tilfælde, som er opregnet i EF-direktiverne.

Amtsrådet skal generelt i sin planlægning og administration inddrage de særlige hensyn til naturtyper og levesteder for arter, der gælder i de internationale naturbeskyttelsesområder. Det gælder, uanset om den aktivitet, der skal gives tilladelse til, foregår inden for eller uden for beskyttelsesområdet, hvis aktiviteten kan påvirke området.

Husdyrbrug over 250 DE.

Hvis en landmand vil etablere et nyanlæg eller foretage udvidelser, der kan sidestilles med nyanlæg, er der VVM-pligt. Det vil sige, at amtet skal tilvejebringe en VVM-redegørelse, der bl.a. belyser om en udvidelse vil skade sårbare naturområder. Amtet kan sige nej til at tillade et sådan anlæg, hvis det vil medføre uacceptable konsekvenser for naturområdet. I så fald vedtager amtet ikke et tillæg til regionplanen. Dermed er der ikke mulighed for at meddele miljøgodkendelse til landmanden.

Hvis amtet finder, at det er muligt at tage hensyn til de sårbare områder, vedtager det et regionplantillæg med retningslinier herfor. Herefter skal landmanden ansøge kommunen om en kap. 5-godkendelse. Kommunen skal fastsætte vilkår, der respekterer retningslinierne i regionplantillægget. Hovedreglen er, at amtet også skal meddele en landzonetilladelse. Det afhænger af størrelsen på ejendommen. Der må ikke meddeles landzonetilladelse til et VVM-pligtigt anlæg, medmindre regionplantillæg med VVM-redegørelse er vedtaget.

Husdyrbrug under 250 DE.

Hvis en landmand vil etablere et nyanlæg eller foretage udvidelser eller ændringer, der kan sidestilles med nyanlæg, skal amtet afgøre, om den pågældende etablering eller udvidelse vil kunne påvirke miljøet – herunder sårbare naturområder – væsentligt. Det kaldes også at gennemføre en screening. Skønnes den påtænkte etablering eller udvidelse af husdyrbruget at kunne påvirke miljøet – herunder sårbare naturområder – væsentligt, vil projektet være VVM-pligtigt. Som udgangspunkt er projekter placeret i eller i nærheden af et sårbart naturområde VVM-pligtige. Svarende til reglerne for de store husdyrbrug vil der kunne siges "nej". Hvis amtet finder, at det er muligt at tage hensyn til de sårbare områder, vedtager det et regionplantillæg med retningslinier herfor.

Amtet skal meddele en "VVM-tilladelse", idet et sådant anlæg ikke skal have miljøgodkendelse.

Ændringer af husdyrbrug, der ikke kan sidestilles med nyanlæg

Amterne skal i forbindelse med ændringer af husdyrbrug, der ikke er så store, at de kan sidestilles med nyanlæg foretage en såkaldt screening, når ændringerne kan være til skade for miljøet – herunder sårbare naturområder. Til disse ændringer hører også udskiftning af arealer til gylleudbringning, i det omfang arealerne erstattes af miljø- og naturmæssigt mere sårbare arealer.

Hvis ændringen af amtet skønnes at kunne påvirke miljøet væsentligt, vil denne omfattes af VVM-pligten. Ændringen vil således kunne nægtes, hvis amtet på baggrund af VVM-vurderingen finder, at ændringen er miljømæssig uforsvarlig.

Finder amtet på baggrund af VVM-vurderingen, at ændringen er miljømæssig forsvarlig, vil denne først kunne gennemføres, når der er opnået en VVM-tilladelse til den pågældende ændring. Kræver ændringen miljøgodkendelse, vil denne træde i stedet for VVM-tilladelsen.

Ministeriet har den 9. februar 2001 meddelt regionplanmyndighederne og kommunerne, hvordan man kan nedbringe sagsbehandlingstiden af screening af husdyrbrug (under 250 dyreenheder). Det fremgår af notatet, at projektets beliggenhed i forhold til og påvirkning af beskyttede naturområder er centralt i vurderingen af, om et projekt er VVM-pligtigt. Det fremgår også af notatet, at der ikke på forhånd kan sættes en mindste grænse for, hvornår sådanne projekter vil kunne være VVM-pligtige. VVM-pligten indtræder, hvis projektet må antages at kunne påvirke miljøet væsentligt, hvilket netop som udgangspunkt er tilfældet, hvis projektet ligger op til eller i et særligt sårbart område.

Landzonereglerne mulighed for at regulere ikke VVM-pligtige anlæg

For erhvervsmæssigt nødvendigt anlæg, der ikke ligger i tilknytning til de eksisterende landbrugsbygninger, kan amterne gennem administration af landzonebestemmelserne i vidt omfang tage de nødvendige naturbeskyttelsesmæssige hensyn. Det skyldes, at der kræves landzonetilladelse til placeringen. Dette vil blive yderligere påpeget i en vejledning, som ministeriet netop er ved at udsende til amterne. Hovedsagen i vejledningen er, at der bør siges nej til erhvervsmæssig nødvendige, nye bygninger og anlæg til husdyrbrug i nærheden af de sårbare områder, hvis der kan findes en anden placering på ejendommen.

Amtet har således gode muligheder for at sikre en hensigtsmæssig lokalisering og regulering af husdyrbrug i forhold til naturbeskyttelsesinteresserne."

(Skr. af 24. febr. 2001, SNS j.nr. 2001-401-00091)

296. Revision af udpegningen af § 3 beskyttede vandløb (NBSKL § 3, stk. 1)

Et amt rettede henvendelse til Miljø- og energiministeren med forslag om, at kompetencen til at revidere udpegningen af § 3 beskyttede vandløb blev overført fra ministeren til amtsrådene.

Amtet havde samtidig indsendt et forslag til revision af amtets vandløb omfattet af § 3 til Naturstyrelsen til miljø- og energiministerens godkendelse.

Forslaget til kompetenceoverførslen var begrundet med, at den revision af den gældende udpegning af § 3 beskyttede vandløb, som Amt havde indstillet til ministerens godkendelse, primært havde til formål at skabe sammenhæng mellem § 3 udpegningen og de af amtsrådet fastsatte vandløbsmålsætninger. Målsætningerne blev revideret hvert 4. år i forbindelse med revisionen af amtets regionplan. Amtsrådet fandt det derfor hensigtsmæssigt og mindre ressourcekrævende, at amtsrådene fremover fik kompetence til at foretage en løbende revision af § 3 udpegningen samtidig med revisionen af vandløbsmålsætningerne.

I ministerens svarskrivelse på anmodningen om kompetenceoverførslen er anført bl.a. følgende:

"Efter naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, må der ikke foretages ændringer i tilstanden af vandløb eller dele af vandløb, der af miljøministeren efter indstilling fra amtsrådet er udpeget som beskyttede. En overførsel af kompetencen til at udpege § 3 vandløb til amtsrådene vil således kræve en ændring af naturbeskyttelsesloven.

Jeg er umiddelbart noget betænkelig ved amtsrådets forslag og den kobling som amtsrådet foretager mellem fastlæggelse af vandløbsmålsætningerne i regionplanen og udpegningen af § 3 beskyttede vandløb. Det skyldes, at de hensyn, som ligger til grund for fastsættelsen af vandløbsmålsætninger, ikke (nødvendigvis) er de samme som dem, der skal lægges til grund for udpegningen af § 3 beskyttede vandløb, idet § 3 varetager et bredere hensyn til plante- og dyrelivet. En revision af de § 3 beskyttede vandløb fordrer således en bred vurdering af det pågældende vandløb og vandløbssystem som forudsætning for en ændring af vandløbets beskyttelsesstatus. Med udpegningen af beskyttede vandløb efter naturbeskyttelseslovens § 3 er der som udgangspunkt tale om en varig beskyttelse og dermed en anden tidshorisont end regionplanrevisionerne hvert. 4. år.

Forudsætningen i Naturstyrelsens vejledning om, at en revision sker samlet for et amt, er i overensstemmelse med udpegningens langsigtede karakter og som altovervejende hovedregel hensigtsmæssig. Jeg er imidlertid opmærksom på, at der vil kunne forekomme situationer, hvor kravet om en samlet revision kan være usmidigt og unødigt ressourcekrævende. I helt særlige tilfælde vil jeg være indstillet på at behandle en revision af et vandløbs § 3 status uafhængig af en samlet fornyet gennemgang af vandløbene i et amt. Det gælder først og fremmest ved udpegning af nye beskyttede vandløb.

Jeg er positiv overfor, at vi i forbindelse med en senere revision af naturbeskyttelsesloven ser på, om vi på anden måde kan lette samspillet mellem det statslige og det amtskommunale niveau på dette område.

Lad mig tilføje, at mine betænkeligheder vedr. ... (amts) forslag er af principiel karakter og ikke affødt af det konkrete forslag til revision af de § 3 beskyttede vandløb, som har indsendt til min godkendelse....."

Den konkrete revision, der indebar, at der blev udtaget 170 km vandløb af beskyttelsen og udpeget 260 km nye § 3 vandløb, blev senere godkendt af miljø- og energiministeren.

(Miljø- og energiministerens skrivelser af 15. jan. og 24. april 2001, SNS j.nr. 1996-401-0637 og SNS j.nr. 2001-4310-0001)

297. Tilladelse til udsætning af ikke-hjemmehørende fiskearter (NBSKL § 31)

En lodsejer ansøgte gennem amtet om tilladelse til udsætning af 4 ikke-hjemmehørende fiskearter (10 græskarper, 80 guldfisk, 100 sølvkarper og 10 diamantstør) i en enkeltmandsejet sø uden til- og afløb.

Amtet havde meddelt dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3, således at dispensationen var betinget af Naturstyrelsens tilladelse efter § 31.

På styrelsens anmodning havde lodsejeren fremsendt en risikovurdering for udsætning af stør, der ikke figurerer på listerne i bilag 2 og 3 i vejledningen om regler for udsætning af fisk, krebsdyr og bløddyr i de ferske vande (SNS 1997).

Styrelsen imødekom anmodningen om tilladelse til udsætning af de nævnte fisk. I styrelsens tilladelse er bl.a. anført følgende:

"Det fremgår af den fremsendte risikovurdering for stør, at det ikke forventes, at denne vil kunne reproducere sig under danske forhold. Dette forhold sammenholdt med at er et lukket system betyder, at styrelsen vurderer, at risikoen for spredning af de udsatte fiskearter til andre vandområder er stærkt begrænset.

Da støren ikke findes på listerne i vejledningens bilag 2 og 3, betragter styrelsen udsætning af denne art som en forsøgsudsætning, som der meddeles tilladelse til på følgende vilkår:

1. Udsætningstilladelsen gøres midlertidig på to år fra tilladelsen er meddelt.
2. Tilladelsen skal tages i anvendelse indenfor 12 måneder fra den er meddelt.
3. Senest den 1. april 2002 skal der fremsendes en rapport til Naturstyrelsen med oplysninger om effekten af de udsatte stører og andre fisk på søens naturlige flora og fauna samt om størens overlevelse og størrelse samt eventuelle reproduktion.

Rapporten skal tjene til at øge styrelsens viden om effekten af udsætning af ikke-hjemmehørende fisk samt danne grundlag for beslutning om eventuel forlængelse af forsøgsudsætningen.

For alle de udsatte arter gælder, at fodring ikke er tilladt, idet søer, hvor der fodres, betragtes som dambrug og er omfattet af miljøbeskyttelseslovens bestemmelser."

(SNS skrivelse af 31. maj 2000, j.nr. 1996-444-0006)

298. Berigtigelse vedr. indrykning nr. 283

I udgaven af NYT om naturbeskyttelsesloven, marts 2001 med indrykning nr. 279-287 findes mellem indrykning nr. 282 og 284 en indrykning om en Østre Landsrets dom om overtrædelse af naturbeskyttelseslovens forbud mod reklamering i det åbne land. Indrykningen er fejlagtigt ikke forsynet med et nummer. Det manglende nummer for indrykningen er 283.